

“Allò que inspira la creació de cada personatge és la seva forma de mirar”

Xavier Gimeno (Sitges, 1959) publica a l'editorial Moll *El temps a mitges*, premi Ciutat de Palma Llorenç Villalonga de novel·la 2008. És autor de *Pa de llop*, premi Marià Vayreda, o de *Fuga*, premi Pere Calders.

—La novel·la comença al Sitges del 1945 i després va avançant en el temps. Penseu que Sitges, i totes les viles catalanes, queden marcades pel franquisme, que el Sitges d'ara és conseqüència dels anys del primer franquisme?

—No, en absolut.

—Llavors, per què la comenceu els primers anys del franquisme?

—Les raons serien unes altres. El llibre forma part d'una trilogia que explora allò que des del punt de vista literari em sembla un fet important del que constitueix la modernitat, el mite de Faust. El naixement, la consolidació i la decadència del mite corresponen a tres novel·les diferents. La primera, *Pa de llop*, al naixement del mite. *El temps a mitges*, al tercer moment, i el segon és una obra no escrita. No intento novel·lar la història de Sitges, sinó la decadència del mite de Faust.

—Però per què us va bé de començar el 1945?

—Perquè dins la història europea, la guerra civil espanyola i la mundial representen el final d'un moment esplendorós.

—Dels quatre extensos capítols, els tres primers són titulats amb la data d'un any. Però hi parlem més d'històries personals que no de fets històrics.

—Però hi ha detalls argumentals que permeten de relacionar històricament la trama amb els anys de cada capítol. El primer, el 45, és el de l'esplendor del franquisme. El segon, el 59, té relació amb el record de la revolució cubana a través d'un dietari. Al del 68, la relació més clara és l'intent de construcció d'un port faraònic. I el quart capítol, que no porta data, no apel·la a la historicitat del moment, sinó a una contemporaneïtat respecte a la lectura.

—Què teníeu primer, els referents o els personatges?

—Els personatges. I en el moment de començar a imaginar-me'ls responen a una altra de les obsessions de la novel·la, que es la relació entre les persones i el paisatge. En aquest sentit, allò que inspira la creació de cada personatge és la

TINA BAGUÉ

Xavier Gimeno publica a l'editorial Moll la novel·la *El temps a mitges*, premi Ciutat de Palma Llorenç Villalonga.

seva forma de mirar. Des de *Pa de llop* m'obsessiona la idea que el paisatge emmotlla la forma de mirar de cadascú, ja des del naixement. El paisatge seria un factor educador: ens ensenya a mirar d'una manera determinada. La creació dels personatges d'*El temps a mitges* obeeix a aquestes formes diferents de mirar. N'hi ha amb mirades sense història però amb futur; amb mirades condicionades pel passat i poques possibilitats de guanyar el futur; i personatges amb història però que a més tenen un futur perquè la història no els obsessiona. Finalment, la mirada més tràgica és la de Mani, l'únic que no té veu pròpia. És la de la persona que no té passat, perquè la guerra l'hi va prendre, ni futur, perquè la història l'ha marginat.

—Fa la sensació que us heu deixat anar a l'hora de descriure la vida dels personatges. Els seguïu vagin on vagin, facin què facin.

—Sí. He intentat fer un retrat exhaustiu de les vides dels meus

personatges, tant de les coses que fan com de la forma de pensar i interpretar la vida. Allò que no hi ha són les descripcions físiques dels personatges.

—Deveu pensar que tot allò que fem és rellevant, encara que sembli banal o fruit de l'atzar, no?

—Estic d'acord amb la idea, però també cal tenir en compte que a la vida de les persones hi ha moments clau.

—Suposo que la idea del títol és que, a partir del 1945, la gent només ha pogut viure la vida a mitges, que no l'ha poguda viure amb plenitud, oi?

—Exacte. Això afecta especialment la generació dels nostres pares, la de les persones que eren petits durant la postguerra, si bé és un fet que es pot reproduir sempre en tota mena de circumstàncies.

—Em penso que heu vist que no podíeu marcar gaire l'estil, en aquest cas; que calia un estil neutre, funcional, atès que parlem d'una novel·la de 500 pàgines.

—Sí. Sempre em plantejo quin serà el llenguatge escaient a la història que vull explicar i les diferències d'estil poden ser abismals, de novel·la a novel·la. Aquí em calia un llenguatge àgil i a la vegada precís, que no centrés l'atenció del lector.

Lluís Bonada